

Imielin, 3 kwietnia 2024 r.

Szanowny Pan

Marek Fabryczny

Prezes Oddziału Międzygminnego

ZNP w Mysłowicach

Odpowiadając na Pana prośbę o ustosunkowanie się do zagadnień przedstawionych w Pana piśmie ZNPM-ce/0765/19/MF/24 z dnia 25 marca br., przedstawiam w poruszonych tematach odpowiedzi.

1. Jakie inwestycje oświatowe uważa Pan za niezbędne i konieczne do przeprowadzenia w ciągu najbliższej kadencji samorządu?

Zapewnienie możliwie najlepszych warunków do realizacji programów szkolnych to wkład jst w zapewnianie wysokiej jakości edukacji, opieki i wychowania. Odpowiedzialność za organizowanie i efektywność tych procesów ponoszą dyrektorzy, dlatego w mojej ocenie podstawowym zadaniem nowego burmistrza jest wykonanie wraz z dyrektorami diagnozy potrzeb koniecznych do zrobienia remontów mających na celu z jednej strony utrzymanie dotychczasowej infrastruktury na wysokim poziomie, z drugiej - zapewnienie warunków prorozwojowych. Drugi typ inwestycji to działania, które mają w perspektywie przynieść oszczędności do budżetu miasta, m.in. instalacje fotowoltaiczne, nowoczesne systemy grzewcze, czy oświetleniowe. Czekają nas modernizacja boisk zewnętrznych przy obu szkołach. Otwiera się przy Szkole Podstawowej nr 2 możliwość ich finansowania z programu budowy kompleksów sportowych ORLIK Edycja 2024. Dofinansowanie obejmuje nie tylko budowę boiska piłkarskiego o nawierzchni z trawy syntetycznej, boiska wielofunkcyjnego o nawierzchni poliuretanowej wraz z infrastrukturą (szatnie, oświetlenie), ale również dodatkowe elementy kompleksu (np. boisk do piłki plażowej).

Inne inwestycje niezbędne do wykonania to m.in.:

- systematyczne dostosowywanie do współczesnych potrzeb pracowni informatycznych (komputery, oprogramowanie, dostęp do szybkiego internetu),
- ciągłe polepszanie dostępności budynków dla osób niepełnosprawnych,
- rozbudowa systemu monitoringu.

W celu rozwijania kreatywności i zainteresowań uczniów, należałoby prześledzić potrzeby inwestycyjne w zakresie wyposażenia pracowni artystycznych (plastyka, muzyka), czy też

bibliotek szkolnych. Można także w miarę możliwości posiadania miejsca przy szkole, rozważać budowę, bardzo popularnych ostatnio, szkolnych farm, szklarni edukacyjnych czy ogrodu szkolnego.

2. Jakie sfery oświaty w swej miejscowości wymagają pilnego dofinansowania?

W pierwszej kolejności należy dokonać analizy, czy nie ma pilnych potrzeb w zakresie poprawy infrastruktury szkolnej. Szkoły mogą potrzebować środków na remonty i modernizacje budynków szkolnych (np. naprawę instalacji, poprawę stanu technicznego, dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych).

Wnioski z analizy powinny dać odpowiedź na zagadnienia dotyczące:

- technologii, którymi szkoła się posługuje w procesie nauczania (komputery, tablice interaktywne, oprogramowanie edukacyjne, szybki internet),
- dofinansowania programów edukacyjnych wspierających uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym dzieci z niepełnosprawnościami, uczniów zagrożonych niedostatecznymi warunkami materialnymi czy również wsparcie dla uczniów zdolnych,
- potrzeb inwestycyjnych w zakresie zabezpieczenia szkół, w tym w systemy monitoringu, kontroli dostępu do placówki, czy też szkolenia dla personelu w zakresie zapewnienia bezpiecznego środowiska nauki,
- zapewnienia bezpiecznego i efektywnego transportu szkolnego dla uczniów mieszkających w odległych obszarach miasta,
- dofinansowania programów zdrowotnych i wyżywienia dla uczniów, zwłaszcza dla dzieci z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej,
- programów zajęć dodatkowych realizowanych przez szkoły (kulturalne, artystyczne oraz sportowe) istotnych dla wszechstronnego rozwoju uczniów,
- realizacji obowiązku, organu prowadzącego, zapewnienia warunków umożliwiających stosowanie specjalnej organizacji nauki i metod pracy dla dzieci i młodzieży objętych kształceniem specjalnym, poprzez zatrudnienie dodatkowego nauczyciela (z przygotowaniem w zakresie pedagogiki specjalnej), czy konieczności utworzenia oddziału integracyjnego.

3. Czy należy zwiększyć dodatki funkcyjne i motywacyjne dla nauczycieli i dyrektorów, których wysokość zależy od samorządu, czy też uważa je Pan za wystarczające?

Zgodnie z art. 30 ustawy Karta Nauczyciela (Dz.U.2023.984 t.j.; dalej: KN) wynagrodzenie nauczyciela składa się z wynagrodzenia zasadniczego, dodatków: za wysługę lat, motywacyjnego, funkcyjnego, w tym z tytułu sprawowania funkcji wychowawcy klasy oraz za warunki pracy, wynagrodzenia za godziny nadwymiarowe i doraźnych zastępstw, nagród i innych świadczeń wynikających ze stosunku pracy.

Choć dodatek motywacyjny wymieniono w przytoczonym przepisie, to jednak nie jest on obligatoryjnym składnikiem wynagrodzenia nauczyciela należnym każdemu nauczycielowi. Dodatek motywacyjny jest przyznawany w oparciu o kryteria przyjęte w regulaminie wynagradzania nauczycieli. Szczegółowe kryteria przyznawania dodatku motywacyjnego a także stawki dodatku powinny być ujęte w regulaminie wynagradzania nauczycieli (art. 30 ust. 6 ust. 1 KN). Przed przyjęciem przez organ stanowiący, regulamin musi być uzgodniony ze związkami zawodowymi zrzeszającymi nauczycieli (art. 30 ust. 6a KN). Na podstawie przyjętego regulaminu dyrektor dokonuje oceny, w jakim stopniu nauczyciel spełnia kryteria i czy w związku z tym zasługuje na przyznanie dodatku. Ocena spełnienia tych kryteriów ma jednak charakter uznaniowy. Uważam osobiście, że praktyki niektórych jst polegające na przyznawaniu przez dyrektorów dodatków motywacyjnych, celem uniknięcia wypłaty jednorazowych dodatków uzupełniających (ustalonych na podstawie art. 30a KN) jest działaniem wypaczającym ideę dodatku motywacyjnego. W takich przypadkach dodatek motywacyjny staje się dla nauczycieli dodatkiem demotywacyjnym.

Ocenienie, czy dodatki motywacyjne i funkcyjne dla nauczycieli i dyrektorów są wystarczające, zależy od wielu czynników. Praca nauczyciela na pewno nie należy do łatwych, a jest przy tym jedną z najbardziej odpowiedzialnych. Z uwagi na powyższe, praca nauczyciela powinna być również dobrze opłacana. Jak w każdej branży zarobki są zależne od doświadczenia, stażu pracy oraz aktywności. Wpływ ma również rodzaj wykonywanej pracy, jej zakres godzinowy, a także zajmowane stanowisko. Dodatki funkcyjne (wynikający z zajmowanego stanowiska, jak również za sprawowanie funkcji wychowawcy klasy) oraz dodatek motywacyjny, są składnikami wynagrodzenia mające realny wpływ na jego wysokość. Oceniając zatem wysokość tych dodatków powinniśmy wziąć pod uwagę także inne czynniki jak np.: standardy życia w danej lokalizacji, wzrost kosztów życia, konkurencyjność na rynku pracy (dostępność wykwalifikowanej kadry), czy w końcu porównanie z innymi sektorami pracy, zwłaszcza tymi wymagającymi podobnych kwalifikacji i umiejętności. Warto także podkreślić, że dodatki motywacyjne ustalone na zbyt niskim poziomie mogą mieć odwrotny skutek do zamierzonego. Wysokość dodatków motywacyjnych ma wpływ na morale i zaangażowanie nauczycieli oraz dyrektorów. Jeśli są one postrzegane jako niewystarczające, może to negatywnie wpłynąć na jakość pracy i atmosferę w szkole. Spoglądając na zagadnienie z innej strony, czyli braku lub niedoboru wykwalifikowanej kadry nauczycielskiej, zwiększenie puli przeznaczonej na dodatki motywacyjne może być sposobem na zatrzymanie obecnych nauczycieli oraz przyciągnięcie nowych talentów do zawodu nauczyciela.

4. Czy należy dokonać zmian w funkcjonowaniu tzw. funduszu zdrowotnego dla nauczycieli i emerytowanych nauczycieli?

Nauczyciele mają prawo do skorzystania z pomocy zdrowotnej na specjalnych zasadach, określonych w regulaminie jej przyznawania, który jest opracowany na podstawie art. 72 KN.

Pomoc ta może przybierać postać świadczeń rzeczowych, jak i finansowych. Nie jest to jednak wsparcie socjalne, ponieważ podlega odrębnym regułom. Organ prowadzący jest zobligowany do zagwarantowania w swoich budżetach środków finansowych na pomoc zdrowotną dla nauczycieli. Administrowanie funduszem na pomoc zdrowotną dla nauczycieli ustawodawca powierzył organowi prowadzącemu szkołę. Dokumentem określającym rodzaj świadczeń przyznawanych w ramach pomocy zdrowotnej oraz warunki i tryb ich przyznawania, jest stosowna uchwała rady gminy. Na podstawie wyroku Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z 12 października 2009 r. I SA/Wa 1225/09, *„nie można z upoważnienia organu prowadzącego wywodzić kompetencji do powoływania komisji rozpatrującej wnioski o przydzielenie pomocy”*. Uważam, że powołanie wewnętrznej komisji mającej za zadanie dokonanie analizy wniosku, wydania opinii celem przedstawienia organowi wykonawczemu, ostatecznie zatwierdzającemu wnioski, za stosowne. Jest to związane głównie z tym, że wniosek o przyznanie pomocy zdrowotnej dla nauczyciela, a także oświadczenie o sytuacji materialnej jego rodziny nie może zostać opatrzone klauzulą o ponoszeniu odpowiedzialności za składanie fałszywych oświadczeń woli. Organ wykonawczy nie jest w stanie samodzielnie ocenić prawdziwość zawartych we wniosku, danych.

Ponadto warto zastanowić się nad tym, czy obecne zapisy regulaminu dotyczące zakresu świadczeń zdrowotnych oferowanych przez fundusz odpowiada aktualnym potrzebom i oczekiwaniom nauczycieli. Ważnym elementem jest również dokonanie analizy uwzględniającej zmieniające się koszty związane ze świadczeniami zdrowotnymi. Warto także przeprowadzić badania satysfakcji nauczycieli z funkcjonowania funduszu zdrowotnego. Analiza danych może dostarczyć istotnych informacji na temat ewentualnych problemów i obszarów wymagających poprawy.

5. Czy należy zmienić zasady i środki dofinansowania doskonalenia nauczycieli?

Nauczyciele mają obowiązek kształcenia i podnoszenia swoich umiejętności przez cały okres aktywności zawodowej. Mają możliwość ubiegania się o dofinansowanie form doskonalenia, z których korzystają, od organów prowadzących placówki, w których są zatrudnieni. Zgodnie z treścią art. 70a ustawy KN w budżetach organów prowadzących szkoły wyodrębnia się środki na dofinansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli – w wysokości 0,8% planowanych rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli. Podziału środków na dofinansowanie szkolenia nauczycieli dokonuje się po zasięgnięciu opinii zakładowych organizacji związkowych. Ustęp 3a przywołanego przepisu zawiera katalog form doskonalenia, na które nauczyciele mogą starać się o dofinansowanie. Środkami na ten cel dysponuje organ prowadzący. Aby uzyskać środki na dofinansowanie różnych form doskonalenia kadry pedagogicznej, konieczne jest złożenie przez dyrektora szkoły lub placówki, wniosku do organu prowadzącego.

Aby odpowiedzieć na pytanie, czy środki na doskonalenie nauczycieli są ustalane na odpowiednim poziomie, należy:

- rozpoznać potrzeby edukacyjne i szkoleniowe (wynikające np. z wyników egzaminów zewnętrznych czy potrzeb kadrowych szkoły),
- ustalić czy doskonaleniem objęte są różnorodne obszary (metody nauczania, technologie edukacyjne),
- rozważyć z jakich form wsparcia najczęściej korzystają nauczyciele (np. kursy stacjonarne, online, konferencje, warsztaty, itp.).

Zmiana zasad i wysokości środków na dofinansowanie doskonalenia nauczycieli może być niezbędna w celu zapewnienia możliwości ciągłego rozwoju zawodowego i dostosowania do zmieniających się potrzeb edukacyjnych. Warto jednak przeanalizować obecny system oraz skonsultować go z zainteresowanymi stronami.

6. Jakie ma Pan propozycje dla środowiska senioralnego swej miejscowości? Na jakie wsparcie mogą liczyć?

Chcemy wspierać stowarzyszenia zrzeszające naszych seniorów. Będziemy wspomagać i rozwijać działalność Domu Seniora oraz istniejącego Uniwersytetu Trzeciego Wieku, prowadzącego zajęcia edukacyjne, prozdrowotne i aktywizujące. Nawiążemy współpracę z Dziennym Domem Pomocy oraz Klubem Seniora mieszczącymi się w Centrum Usług Społecznych w Łędzinach. Wsluchując się w głosy starszych mieszkańców Imielina stworzymy dokument, który wyznaczy kierunki działań miasta na rzecz imielińskich seniorów.

Zenon Kubica